

Literatuur: PAD BOSCH, P. J. VAN 'T EN P. WIJDEVELD (1970) *Ned. T. Geneesk.* 114, 1876. — QUERIDO, A. (1970) *Planning en organisatie van het medisch-wetenschappelijk onderwijs in samenhang met het volksgezondheidsbeleid*. Memorandum I: Verkenning der problematiek. Staatsuitgeverij, 's-Gravenhage. — SCHALM, L. (1970) Rede bij de aanvaarding van de „Hijmans van den Bergh"-medaille der Nederlandsche Internisten Vereniging, 28 november.

Nijmegen, 21 december 1970

P. WIJDEVELD

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Daling zuigelingensterfte. — In de afgelopen vijftien jaar is in vele landen een aanzienlijke daling van de zuigelingensterfte geconstateerd, aldus een verslag omtrent een statistische studie van de Wereldgezondheidsorganisatie (*World Health Statistics Report*, vol. 23 no. 9, 1970). De grootste vooruitgang toonde Japan, waar de zuigelingensterfte met 69 pct daalde. De beste levenskansen hebben baby's in Zweden, dat in 1967 de laagste zuigelingensterfte ter wereld had, nl. 12,9 per duizend levendgeboorten. Dit betekende een vermindering met 33 pct van de toch al lage sterfte (19,3 p.m.) in 1950. Aanmerkelijke dalingen zijn voorts geconstateerd in Bulgarije (64 pct), Singapore (61 pct), Polen (59 pct), Tsjechoslowakije en Finland (54 pct), de Duitse Bondsrepubliek (51 pct), Oostenrijk en West-Berlijn (49 pct), België (48 pct), Hongarije en Joegoslavië (46 pct), Italië (43 pct) en Denemarken (42 pct). (*WHO Press*, 7 dec. 1970.)

Groot-Brittannië

Preventie van hyaliene membranen. — In een editorial bespreekt *Medical News-Tribune* (1 jan.) het klinische werk van Prof. LOUIS GLUCK en medewerkers, die hebben aangetoond dat gebrek aan long-surfactant een etiologische factor is bij het ontstaan van hyaliene membranen. Hun bevindingen stemmen overeen met de ervaring dat hyaliene membranen vooral bij premature kinderen voorkomen en vaak bij kinderen die per keizersnede geboren worden. Zij hebben een eenvoudige methode ontwikkeld om uit te maken bij welke foetus de kans bestaat op het ontstaan van de membranen, en wel door na te gaan of er bij de kinderen een tekort is aan long-surfactant. De foetus begint ongeveer in de 35e week long-surfactant te produceren. Dit gaat gepaard met een uitscheiding van lecithine door de longen, welke lecithine in het vruchtwater terecht komt. Afwezigheid van lecithine in het vruchtwater wijst op tekort aan long-surfactant. Door amnionpunctie en bepaling van het lecithinegehalte van het vruchtwater kan dus met zekerheid een tekort aan long-surfactant worden aangetoond. Indien een dergelijk tekort blijkt te bestaan, wordt de geboorte van het kind uitgesteld.

Verenigde Staten

Loodvergiftiging. — Volgens Dr. VINCENT F. GUINEE, directeur van het City Health Department's Bureau of Lead Poisoning Control, is loodvergiftiging een van de belangrijkste pediatrische problemen in New York City. Volgens zijn schatting zijn er daar 6000 à 8000 kinderen met een te hoog loodgehalte in het bloed. Gelukkig is de sterfte aan loodvergiftiging scherp gedaald dank zij de verbeterde opsporing; in 1970 zijn er slechts twee sterfgevallen geweest. Daar staat tegenover dat door de betere onderzoeksmethoden het aantal bekende, niet-dodelijke vergiftigingen aanmer-

kelijk is gestegen: van 151 in 1959 tot bijna 2500 in 1970. De oorzaak van de vergiftigingen is de loodhoudende verf die vroeger werd gebruikt en thans van de wanden en muren afbladdert; kinderen schijnen de verf lekker te vinden, althans het blijkt dat zij ervan snoepen. In 1959 is het gebruik van verf met hoog loodgehalte verboden, maar volgens Dr. GUINEE zijn er nog 450.000 woon-eenheden in New York waar kinderen nog van de loodverf kunnen snoepen. Het bureau van Dr. GUINEE heeft in 1970 in totaal meer dan 79.000 kinderen op lood onderzocht; daarbij werd het bovengenoemde getal gevonden van 2500 kinderen met 60 µg of meer lood in het bloed. (*Nature*, 26 dec. 1970, bl. 1253.)

West-Duitsland

Afsluiting thalidomide-proces. — Het proces tegen de Gruenthal-Chemie-onderneming, fabrikant van Contergan (thalidomide), is na een duur van 2½ jaar afgesloten. Het gerechtshof te Alsdorf deelde bij de bekendmaking van zijn beslissing mee dat het rekening had gehouden met de door de executieven van de firma doorstane lichamelijke en psychische stress, alsmede met de grote financiële offers die Gruenthal zich heeft getroost om het lijden van de mismaakte kinderen te verlichten. In april 1970 had de firma ongeveer £ 14.000.000 aan de 2000 nog levende thalidomidekinderen aangeboden en bovendien £ 460.000 aan de 300 volwassenen die te lijden hebben gehad van schadelijke bijwerkingen van het middel. De Duitse regering heeft £ 5.750.000 toegestaan voor de verzorging van de overlevende kinderen — er waren er in totaal 6000 — die als gevolg van het thalidomidegebruik door de moeder misvormd ter wereld zijn gekomen. Het thalidomide-proces heeft in totaal £ 700.000 gekost en is een van de kostbaarste geweest in de juridische geschiedenis van West-Duitsland. Er zijn 120 getuigen en 60 deskundigen van over de hele wereld door de rechtbank gehoord, terwijl deze meer dan 2000 rapporten en documenten heeft bestudeerd. (*Med. News-Trib.*, 1 jan. bl. 6.)

M. M. HILFMAN

BINNENLAND

Onderzoek verontreiniging elektrische centrales. — De staatssecretaris van Sociale Zaken en Volksgezondheid Dr. R. J. H. KRUISINGA heeft zijn goedkeuring gehecht aan een omvangrijk onderzoek, dat de KEMA (N.V. tot keuring van elektrotechnische materialen) in nauwe samenwerking met het Rijks Instituut voor de Volksgezondheid zal instellen naar de verspreiding van luchtverontreiniging vanuit specifieke bronnen of complexen van bronnen. Het onderzoek zal in het bijzonder betrekking hebben op het fysisch en chemisch gedrag van zwavel- en stikstofoxyden in de atmosfeer onder verschillende meteorologische omstandigheden. In dit kader heeft Dr. KRUISINGA de KEMA opdracht gegeven, waarnemingen te doen naar de gevolgen van de lozing van daartoe geschikte stoffen uit de schoorsteen van één of meer vrijstaande elektrische centrales. Daartoe zullen allereerst meetmethoden worden uitgewerkt voor deze stoffen, terwijl een gericht veldonderzoek zal volgen. Hierbij wordt gedacht aan de ontwikkeling van gas-chromatografische analysemethoden en van de hierbij behorende monsterapparatuur.

In het bijzonder zal aandacht worden geschonken aan de omzetting van zwaveldioxyde uit zwavelzuur in de atmosfeer, bij diverse weersomstandigheden. Dit brengt mede dat apparatuur moet worden ontwikkeld om zwavelzuur naast het zwaveldioxyde te kunnen meten.